

S 29 - 1985

Stichting
Sponsors voor Kunst

11-03-2020

JAARVERSLAG 1985

JAARVERSLAG 1985

11-03-2020

Stichting Sponsors voor Kunst
Weesperzijde 21
1091 EC Amsterdam

Telefoon: 020 - 65 66 83

Inleiding

Medio 1985 - bij de presentatie van het vorige jaarverslag - stelden wij dat kunstsporsoring zich in Nederland in een stroomversnelling bevindt.

Er zijn duidelijke ontwikkelingen in toename te signaleren, al zijn er nog geen exacte cijfers bekend. De schattingen liggen tussen de f 10 - 15 mln., waarbij opdrachten aan beeldende kunstenaars voor kunst in de gebouwde omgeving niet zijn meegerekend.

Een belangrijke reden voor deze stroomversnelling is dat steeds meer ondernemingen belang hechten aan een goed corporate imago, waarbij het sponsoren van kunst steeds meer als efficiënt communicatie-instrument wordt gehanteerd. Dit neemt een professionalisering van het (kunst)sponsorbeleid met zich mede. Een logisch gevolg van deze lijn is dat het budget dat ondernemingen uittrekken voor kunst en cultuur verschuift van het donatie- of charitatieve budget naar de begroting voor public relations/public affairs en/of marketing.

Het is speciaal deze ontwikkeling die ons het vertrouwen geeft dat het sponsoren van kunst nog verder zal toenemen.

Het zal vruchtbaar zijn voor het culturele klimaat in ons land in de ruimste zin des woords, en daarmee zeker ook voor die ondernemingen die het sponsoren van kunst in hun communicatiebeleid integreren.

11-03-2020

De aangesloten bedrijven

Aan het eind van het verslagjaar telde de Stichting vijftig deelnemende bedrijven. Het viel te voorzien dat de toename na de verrassende groei in het eerste jaar zich enigszins zou gaan consolideren.

De redenen hiervoor zijn dat in het eerste jaar de meest betrokken ondernemingen zich hadden aangemeld. Ten tweede dat gekozen is eerst activiteiten te ontplooiën voor de huidige deelnemers en pas laat in het verslagjaar het bestaan en de functie van de Stichting onder de aandacht van nieuwe potentiële deelnemers te brengen. Dat desondanks de groei - en daarmee de verbreding van het draagvlak - heeft doorgezet, stemt tot tevredenheid.

Er is naar gestreefd alle aangesloten bedrijven tenminste één keer persoonlijk te bezoeken. Doel van deze gesprekken was vooral de communicatie tussen de betrokken contactpersoon/ personen en het bureau van de Stichting te vergemakkelijken, maar ook om specifieke wensen t.a.v. de door het bureau te verlenen diensten, te vernemen van de afzonderlijke bedrijven. Drie vragen kwamen uit deze gesprekken duidelijk naar voren:

- Het verstrekken van informatie middels een nieuwsbrief. Met ReSpons is aan deze wens (binnen de financiële mogelijkheden van de Stichting) inmiddels voldaan (zie ook elders in dit verslag).
- Het adviseren bij de selectie dan wel het zoeken naar geschikte sponsorprojecten die aansluiten op het door het bedrijf geformuleerde sponsorbeleid. Er is een begin gemaakt met het professioneel opzetten van een databank (zie ook elders in dit verslag).
- Het vanuit het Bureau begeleiden van bedrijven gedurende de looptijd van sponsorprojecten. Een eerste aanzet is inmiddels gegeven, doch professio-

nele begeleiding zal eerst na het verslagjaar gestalte krijgen.

Dit beeld werd bevestigd door een onderzoek dat vier studenten van de HEAO te Utrecht (in het kader van hun afstuderen in de afdeling communicatie) onder de Deelnemers hebben verricht.

Symposia

De Stichting organiseerde in het verslagjaar twee succesvolle en spraakmakende symposia. In maart met als thema "corporate imago en cultuur" en in september over "kunstsporing en belastingwetgeving/het fiscaal rendement van de sponsorgulden".

Beide symposia trokken veel aandacht in de landelijke pers.

Corporate imago en cultuur

Het theoretische kader voor deze dag werd geschetst door E.J. Blauw (Blauw en Blank, Amsterdam). Hij benadrukte het belang van een goed corporate image en gaf aan welke rol cultuur hierin kan spelen.

Dit kader werd in de loop van de dag verder ingevuld. Ph. Charpentier (IBM Europa) gaf aan welke criteria IBM aanlegt voor corporate sponsorship.

Welke mogelijkheden een culturele instelling kan bieden werd belicht door Mr. E. de Wilde en H. Driessen (Stedelijk Museum, Amsterdam).

NV AMEV toonde haar vaak bekroonde film "Tomorrow" en Mr. J.G. de Vos (Turmac Tobacco Company BV) lichtte toe welke functie een bedrijfscollectie (Peter Stuyvesant-collectie) kan hebben zowel naar de eigen werknemers als naar publieke groepen buiten het bedrijf.

Mr. F. Bolkestein, Staatssecretaris van Economische Zaken, ging in op de export van kunst en tevens op het belang van een goed corporate imago in de export. Het symposium werd geleid door

Prof. Ir. H. Bosch (Interfaculteit Bedrijfskunde, TH Delft).

Kunstsporing en belastingwetgeving

Over de fiscale wetgeving met betrekking tot het sponsoren van kunst bestaan in ons land nogal wat onduidelijkheden.

Reden voor de Stichting een studie-

middag over dit onderwerp te organiseren teneinde een beter beeld te krijgen van de mogelijkheden en onmogelijkheden binnen de bestaande wetgeving en tevens om na te gaan waar de huidige wetgeving verruiming dan wel verduidelijking behoeft.

Drs. W.J.H. van Laake (Meijburg & Co) ging in op de huidige wetgeving, zich daarbij beperkend tot de vennootschapsbelasting en de btw.

Mr. A.F. Linnewiel (Kammer Lührman & Co) behandelde vanuit de praktijkervaring met het Concertgebouw het verschil tussen giften (giftenaftrekgeregeling) en sponsoring, uitgesplitst naar de inkomsten en de vennootschapsbelasting.

Mr. F.A. van Zweeden (Zeven & Timmers) zette de situatie in de Verenigde Staten uiteen, speciaal met betrekking tot de zgn. "matching grants".

Prof. Mr. F.W.G.M. van Brunschot (Moret Gudde Brinkman) bevestigde de mening van de eerste drie inleiders dat sponsorgelden worden uitgegeven teneinde de goodwill of het corporate imago te versterken en derhalve fiscaal aftrekbaar moeten zijn als bedrijfskosten. Voorts suggereerde hij een "WIR-achtige" premie voor het stimuleren van bedrijfscollecties.

Mr. H.E. Koning, Staatssecretaris van Financiën, zei momenteel geen verruiming van de huidige wetgeving voor te staan. In de discussie liet hij blijken dat als er uitgewerkte voorstellen vanuit de Stichting zouden komen, hij deze welwillend zou bekijken.

Gespreksleider was Mr. E.C.M. Jurgens.

ReSpons

In het najaar verscheen het eerste nummer van de nieuwsbrief ReSpons, die de Stichting uitgeeft exclusief ten behoeve van haar Deelnemers. ReSpons bevat actuele en achtergrondinformatie uit binnen- en buitenland. De inhoud is primair gericht op voor bedrijven relevante informatie.

Databank

In de tweede helft van het verslagjaar werd een begin gemaakt met het professioneel opzetten van een databank van mogelijk te sponsoren projecten. In deze databank zijn inmiddels rond de tweehonderd projecten geregistreerd. Deze kunnen ter kennis komen van de Deelnemers zonder dat de vertrouwelijkheid die de Deelnemers van ons verwachten, wordt geschonden. Deelnemers kunnen op deze manier sneller en effectiever tot een gerichte keuze van projecten komen, dan het geval zou zijn als zij zelf op zoek gaan. Het verantwoordelijke management van een bedrijf kan middels de databank en een door ons ontwikkeld formulier snel alle relevante informatie verkrijgen. Aangezien selectie en besluitvorming om te komen tot geschikte projecten veelal enige tijd vergen, was het aan het eind van het verslagjaar nog te vroeg om van concrete resultaten te spreken. De ervaringen uit Groot-Brittannië wijzen uit dat voor het optimaal functioneren van een dergelijke databank een aanlooptijd van een à anderhalf jaar noodzakelijk is.

De overheid

Op 27 juni van het verslagjaar schreef de Minister van Welzijn Volksgezondheid en Cultuur, Mr. Drs. L.C. Brinkman een brief over cultuursponsoring aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten Generaal.

Het is de eerste keer dat een Minister zijn standpunt over dit onderwerp in een officieel stuk aan de Kamer kenbaar maakt.

De Minister spreekt zich in positieve bewoordingen uit over cultuursponsoring dat hij omschrijft als een "zakelijke overeenkomst tussen een bedrijf en een culturele instelling, waar beide partijen profijt van hebben". Tevens handhaaft hij zijn standpunt dat de overheid een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van de doeleinden van het cultuurbeleid.

De Minister stelt voorts dat cultuursponsoring primair een zaak is van de bedrijven en de culturele instellingen zelf.

Voorts overwoog de Minister geen veruiming van de fiscale mogelijkheden. Wat betreft de naamsvermelding op radio en televisie wilde de Minister eerst de uitspraak van de Raad van State afwachten in het geschil rond de reclameregeling tussen de zendgemachtigden en de Minister.

Het Bestuur heeft de algemene lijnen van de brief van de Minister onderschreven. Speciaal de erkenning van de overheid dat tegenover het schenken van gelden een tegenprestatie dient te staan.

De fiscus

In haar reactie op bovengenoemde brief heeft het Bestuur de Minister laten weten dat de ervaring ons heeft geleerd dat de verschillende Inspecties de huidige wetgeving niet altijd eensluidend interpreteren. Het Bestuur wilde eerst de uitkomsten van de studiemiddag afwachten, welke door ons

aan de Minister kenbaar zullen worden gemaakt, alvorens een nader standpunt te bepalen.

De media

In oktober 1984 heeft de Stichting Sponsors voor Kunst Minister Mr. Drs. L.C. Brinkman van WVC een uitgewerkt voorstel aangeboden omtrent naamsvermelding op radio en tv. Het Bestuur heeft de Minister n.a.v. zijn brief van 27 juni tevens laten weten het jammer te vinden dat op dit voorstel nooit een reactie van hem is ontvangen.

De uitspraak van de Raad van State omtrent de reclameregeling (juli 1985) was voor de Minister aanleiding de Omroepraad een advies te vragen inzake de reclameregeling in het algemeen en met betrekking tot het sponsoren van kunst in het bijzonder.

Op verzoek van de Omroepraad heeft de Stichting haar standpunt in een gesprek en een aanvullende notitie nader toegelicht.

In deze notitie hebben wij een onderscheid gemaakt tussen informatieve programma's over kunst sponsoring en uitzending van gesponsorde evenementen. Tevens hebben wij aandacht besteed aan de mogelijkheden voor co-producties waarbij een sponsor als externe medefinancier zou moeten kunnen optreden. Speciaal voor kunstuitzendingen op het toekomstige Nederland 3 zou dit goede perspectieven bieden omdat enerzijds budget voor culturele programma's kan worden vergroot, terwijl anderzijds het voor potentiële sponsors een aantrekkelijke propositie is de naam van de onderneming terug te zien op de televisie.

Tenslotte hebben wij er op gewezen dat het in een aantal ons omringende landen nu reeds is toegestaan de naam van de sponsor op de publieke televisie te vermelden. Door handhaving van het stringente verbod voor naamsvermelding

van de kunstsponsor op televisie, moet het niet ondenkbeeldig worden geacht dat met name internationaal georiënteerde ondernemingen in het buitenland kunst gaan sponsoren in de wetenschap dat de media aandacht zullen besteden aan deze evenementen en tevens dat deze evenementen overal in Europa te ontvangen zullen zijn.

Het advies van de Omroepraad is niet meer in het verslagjaar uitgebracht.

Buitenland

De contacten met de zusterorganisaties in Frankrijk, Association pour le Developpement du Mécénat Industriel et Commercial (ADMICAL) en Groot-Brittannië, Association for Business Sponsorship of the Arts (ABSA), zijn in het verslagjaar geïntensiveerd. Het wederzijds uitwisselen van informatie bleek zeer nuttig te zijn aangezien in alle drie de landen de beleidsmatige aandachtspunten gelijk liggen met betrekking tot de media en de belastingwetgeving, en in praktische zin wat betreft de advisering aan de individuele bedrijven.

Met name de ABSA is zeer behulpzaam geweest bij het professionaliseren van onze databank.

Raad van Europa

In september van het verslagjaar vond in Zürich onder auspiciën van de Raad van Europa een internationale studiefconferentie plaats over private cultuurfinanciering.

Het Bureau van de Stichting is verzocht het theoretisch kader voor deze conferentie neer te zetten.

Deze conferentie is mede aanleiding geweest om ook in andere landen een organisatie van sponsors op te richten. Definitieve aanzetten werden gegeven in België en Zweden, terwijl ook in Italië en Oostenrijk het bedrijfsleven zich op dit punt oriënteert.

Samenwerking tussen ABSA, ADMICAL en de Stichting heeft er mede toe geleid dat op deze conferentie een belangrijke aanzet is gegeven in Europees verband te gaan spreken over de problematiek van fiscaliteit en media in relatie tot private cultuurfinanciering. Ook zijn er contacten met de organisaties The Council for Business and the Arts in Canada (CBAC), en de Business Committee for the Arts (BCA) in de Verenigde Staten.

Tot slot

Het Bestuur van de Stichting kijkt terug op een succesvol 1985. Niet alleen was er wederom een toename van het aantal Deelnemers, ook werden een aantal belangrijke activiteiten gerealiseerd. Tevens werden aanzetten gegeven voor activiteiten in 1986: de voorbereiding van een symposium over kunstsporing als communicatie-instrument/een aantal cases en een symposium over kunstsporing en (nieuwe) media.

Het Bestuur vertrouwt erop dat in het licht van de activiteiten van 1985 en de aanzetten voor 1986, het aantal Deelnemers - en daarmee de financiële middelen - ook het komende jaar zal toenemen, zodat zowel de dienstverlening aan de Deelnemers, als de naar buiten gerichte activiteiten nog meer geïntensiveerd kunnen worden.

Amsterdam, april 1986

André van der Louw, voorzitter

Jurriaan Fransman, directeur

Bijlage 1

Bestuur

A.A. van der Louw, voorzitter
Mr. L.J. Pieters, vice-voorzitter
G. van Waveren, penningmeester
Eug. J.R.M. de By
Mr. P. Diamant
Mevrouw M. Gardeniers-Berendsen
H. de Groot
Mr. L.J. de Ruiter
Mr. O.W.A. Baron van Verschuer
Mr. J.G. de Vos

0702-00-11

Bureau

J.S. Fransman, directeur
Mevrouw M. Eekels - van Galen Last, consulent
Mevrouw C.H.M. Thomas, secretariaat

Leden Raad van Advies

Dr. W.A.L. Beeren, directeur het Stedelijk Museum, Amsterdam
P. Beugels, lid Raad van Beheer NOS, Hilversum
H. van Dael, directeur de Doelen, Rotterdam
Mr. A.L. Gerritsen, zakelijk leider Het Nationale Ballet, Amsterdam
Dr. S.H. Levie, hoofddirecteur het Rijksmuseum, Amsterdam
Mr. H.B. van der Meer, directeur het Residentie Orkest, Den Haag
Drs. J. Reijs, directeur Stadsschouwburg, Eindhoven
Drs. M. Sanders, directeur het Concertgebouw, Amsterdam
Drs. H. van Westreenen, zakelijk leider de Haagse Comedie, Den Haag
Drs. Sj. Zijlstra, directeur de Muzeval, Emmen

Bijlage 2

Deelnemers

Akzo Nederland NV, Arnhem
NV AMEV, Utrecht
Amsterdam-Rotterdam Bank NV, Amsterdam
BASF Nederland BV, Arnhem
B.A.T. Nederland BV, Amsterdam
Adviesbureau Beauchez Holland BV, Den Haag
Adviesbureau Bennis, Den Haag
NV Bouwfonds Nederlandse Gemeenten, Hoevelaken
Canon Europa NV, Amsterdam
Cebeco-Handelsraad, Rotterdam
Credit Lyonnais Bank Nederland BV, Rotterdam
Croon Elektrotechniek BV, Rotterdam
Douwe Egberts BV, Utrecht
Dow Chemical (Nederland) BV, Terneuzen
Doyle Dane Bernbach BV, Amsterdam
DSM, Heerlen
BV Uitgeversmaatschappij Elsevier, Amsterdam
Heineken Nederland BV, Zoeterwoude
Hoogovens Groep BV, IJmuiden
IBM Nederland NV, Amsterdam
NV Interpolis, Tilburg
Johan Enschedé en Zonen Grafische Inrichting BV, Haarlem
Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV, Amstelveen
Koninklijke Nedlloyd Groep NV, Rotterdam
F. van Lanschot Bankiers NV, 's-Hertogenbosch
Merck Sharp & Dome Agvet Benelux BV, Haarlem
Mobil Oil BV, Rotterdam
Maret Gudde Brinkman, Rotterdam
Moret en Limperg, Rotterdam
Nationale-Nederlanden NV, Den Haag
Nederlandse Aardolie Maatschappij BV, Assen
Nederlandse Credietverzekering Maatschappij NV, Amsterdam
Nederlandsche Middenstandsbank NV, Amsterdam
Nederlandse Unilever Bedrijven BV, Rotterdam
Océ van der Grinten NV, Venlo
Perscombinatie NV, Amsterdam
NV Philips' Gloeilampenfabrieken, Eindhoven
Reclame Adviesbureau Prad BV, Amsterdam
Hotel Pulitzer, Amsterdam
Rabobank Nederland, Utrecht
Shell Nederland BV, Rotterdam
Siemens Nederland NV, Den Haag
Stokvis & Zonen BV, Rotterdam
Stoomvaart Maatschappij Zeeland- Kon. Ned. Postvaart NV, Hoek van Holland
NV Struktongroep, Maarssen
Thomas & Kleyn, Den Haag
Turmac Tobacco Company BV, Amsterdam
Volvo Nederland Personenauto BV, Beesd
Westland/Utrecht Hypotheekbank NV, Amsterdam
Wilma Nederland BV, Weert
Zwitserleven, Amsterdam

Bijlage 3

Vergaderingen en benoemingen

Het Bestuur

Het Bestuur (bijlage 1) vergaderde in het verslagjaar vijf keer:

18 april (Jaarvergadering), 14 juni, 23 augustus en 20 december.

In januari trad Mr. J.G. de Vos tot het bestuur toe (zie ook Deelnemerscommissie).

De Deelnemersraad

De Deelnemersraad kwam in het verslagjaar twee keer bijeen: op 18 april (Jaarvergadering) en 14 november.

Deelnemerscommissie

Op voordracht van het Bestuur werd Mr. J.G. de Vos (Directeur Public Affairs van Turmac Tobacco Company BV) na schriftelijke consultatie van de Deelnemers in januari benoemd tot voorzitter van de Deelnemerscommissie. (De Deelnemersraad had in haar vergadering van 29 november 1984 het bestuur tot deze procedure gemachtigd). Q.q. maakt Mr. J.G. de Vos tevens deel uit van het Bestuur.

In deze commissie traden verder geen mutaties op. De leden zijn M.W. Kerremans (Hoofd Afd. Public Affairs Mobil Oil BV) en R.C.J. Wunderink (Hoofd Bureau Public Relations KLM NV).

De Deelnemerscommissie vergaderde twee keer: op 18 juni en 14 november.

Raad van Advies

In het verslagjaar traden in de Raad van Advies (bijlage 1) geen mutaties op. Conform de afspraak tussen het Bestuur en de Raad van Advies (gemaakt op de vergadering van 14 december 1984) vergaderde de Raad tezamen met het Bestuur op 18 april (jaarvergadering), 23 augustus (De Raad was op deze vergadering vertegenwoordigd door haar voorzitter en vicevoorzitter/secretaris, de heren Drs. H. van Westreenen en Mr. A.L. Gerritsen) en op 20 december.

Jaarvergadering

De vergadering van 18 april was een gecombineerde vergadering van het Bestuur, de Deelnemersraad en de Raad van Advies.

Op deze vergadering heeft het Bestuur het Jaarverslag over 1984 vastgesteld en aangeboden aan de Deelnemers en Leden van de Raad van Advies. Tijdens het informele gedeelte van deze vergadering werd een verhandeling gehouden over de relaties tussen stad, cultuur en bedrijfsleven door Prof. Dr. J. Zijlstra, voorzitter van de Stichting Nieuwe Kerk te Amsterdam, waar ook deze vergadering plaatsvond.

Personele Bezetting

In de personele bezetting van het Bureau (bijlage 1) traden in het verslagjaar geen mutaties op. Het Bestuur prijst zich gelukkig dat sinds november van het verslagjaar C.E.A. Barones van Till als vrijwilligster is gaan assisteren bij het bekender maken van activiteiten van de Stichting speciaal bij het bedrijfsleven.

Bijlage 4

Activiteiten Deelnemers

Algemeen

Een van de activiteiten in 1985 die het meest bepalend is geweest voor de (mede)financiering door het bedrijfsleven, is de fondsenwervingsactie geweest ten behoeve van de renovatie van het Amsterdamse Concertgebouw.

Vrijwel alle bij de Stichting Sponsors voor Kunst deelnemende bedrijven hebben een bijdrage aan deze actie geleverd. Dit zal bij de activiteiten van de Deelnemers niet apart meer worden vermeld.

In het kader van deze actie organiseerde het Concertgebouw in het seizoen 1984 - 1985 voor de eerste keer de serie "wereldberoemde symfonieorkesten". Vier van deze concerten werden gesponsord door Deelnemers: IBM Nederland (Boston Symphony Orchestra), Heineken Nederland (Concertgebouworkest), de Perscombinatie (Berliner Philharmoniker) en de Nederlandsche Middenstands Bank (New York Philharmonic Orchestra).

Een tweede gericht bepalend project dat reeds in 1984 een aanvang had genomen en doorliep in het verslagjaar was de tentoonstelling 'La Grande Parade' in het Stedelijk Museum te Amsterdam. Deze tentoonstelling werd gesponsord door de KLM en Philips.

Onderstaande lijst is niet geheel compleet.

Ondernemingen met een langere sponsortraditie hebben alleen hun belangrijkste activiteiten doorgegeven, terwijl een aantal bedrijven die in 1985 de eerste stappen hebben gezet op het terrein van kunst sponsoring, het nog te vroeg vonden daar mee naar buiten te treden.

Akzo Nederland NV

Co-sponsor van de tentoonstelling "Indigo, natuurlijk blauw".

NV AMEV

sponsorde

- het Residentie Orkest t.b.v. de nieuwe muziekzaal
- een brochure voor het Rijksmuseum Catharijne Convent te Utrecht
- het Rietveld Schröderhuis.

Amsterdam-Rotterdam Bank NV

- participeerde in de tentoonstelling "Kunstwerk" van de Peter Stuyvesant Stichting
- houdt continu exposities in de galeries in de belangrijkste vestigingen in Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage.

BASF Nederland BV

- participeerde in de tentoonstelling "Kunstwerk" van de Peter Stuyvesant Stichting.

B.A.T Nederland BV

Barclay sponsorde de tentoonstelling "Taller Toonbeeld" van Armando Bergallo en Hector Vilcke.

NV Bouwfonds Nederlandse Gemeenten

- participeerde in de tentoonstelling "Kunstwerk" van de Peter Stuyvesant Stichting
- verdere aankoop van werken voor de kunstcollectie
- voortzetting van exposities in hoofdkantoor
- co-sponsor Indigo, natuurlijk blauw.

Cebeco Handelsraad

kocht een aantal werken aan van Gerrit Neven voor het hoofdkantoor.

Canon Europa NV

- Continuering van de Canon Photo Gallery (sinds 1974)
In 1985 13 grote en 17 kleinere foto-exposities, waaronder de jubileumtentoonstelling van het maandblad Avenue
- Electrofotografie-project in de Lan- taarn te Rotterdam door Lieve Prins
- ter gelegenheid van het 40 jarig be- staan van het Scapino Ballet de kleurencopies verzorgd in het pro- grammaboek.

Credit Lyonnais Bank Nederland BV

- hoofdsponsor van de culturele mani- festatie La France aux Pays Bas.
In 1985 lag het accent op de histo- rische banden tussen beide landen.
- hoofdsponsor van Stichting Reizend Muziekgezelschap die twee keer per jaar bijeen komen voor een serie kamermuziekconcerten.

Croon Elektrotechniek BV

huurde voor de periode van een jaar, als eerste onderneming, een aantal werken uit de Peter Stuyvesant collec- tie voor de fabriek en andere werk- ruimten.

Douwe Egberts BV

sponsorde

- de nieuwe muziekzaal in Den Haag
- het Oude Muziek Festival in Utrecht.

Dow Chemical (Nederland) BV

organiseert maandelijks exposities van beeldende kunst in het hoofd- kantoor. Kopen uit iedere expositie een werk aan t.b.v. de bedrijfscollec- tie.

Er bestaat een interne kunstuitleen. Men kan gedurende een half jaar een werk uit deze collectie op zijn of haar werkplek hangen.

IBM Nederland NV

sponsorde

- het Orkest van de 18^e eeuw (algemene sponsoring alsmede twee specifieke concerten)
- in verband met de opening van een nieuw pand te Utrecht bood IBM in Muziekcentrum Vredenburg een concert door het Nationaal Jeugd Orkest aan. Gasten waren onder meer leden van het Gemeentebestuur, scholieren en muziekstudenten.
- een tweetal zondagochtendconcerten in de Sonesta Koepelzaal
- een korte serie concerten moderne muziek in de IJsbreker te Amsterdam.

Johan Enschedé en Zonen BV

- voortzetting van de ondersteuning van de activiteiten van het Frans Hals Museum in Haarlem.

Merck Sharp & Dome BV

sponsorde de kunstenaar Marleen Felius door haar tekeningen van rundveerassen naar een internationaal publiek uit te dragen door het uitgeven van het standaardwerk "Genus bos: Cattle Breeds of the World".

Mobil Oil BV

sponsorde de cassette met zeefdrukken en gedichten van Arty Grimm en Cees Nooteboom en bood het eerste exemplaar aan aan de Burgemeester van Amsterdam. Tevens werden gesigeneerde zeefdrukken van Arty Grimm als eindejaarsgeschenk geschonken.

Nationale Nederlanden NV

sponsorde

- Het Haags Lunch Theater in Diligentia (11 voorstellingen)
- productie van een nieuwe catalogus van Panorama Mesdag

- een van de "Bouw Mee Concerten" ten behoeve van de nieuwe Haagse Muziekzaal
- de uitgave "tussen mens en nevelvlek" van het Museon
- een serie concerten in het Haags Bach Festival
- i.s.m. de Stichting Scheveningen Bad de klassieke concertserie "Jonge Meesters aan Zee" die jonge talentvolle musici de gelegenheid bood zich te presenteren.

NV Nederlandse Gasunie

- organiseerde 12 exposities van in het Noorden werkende kunstenaars. Van iedere kunstenaar is werk aangeschaft ten behoeve van de kunstcollectie.
- najaarsexpositie werk van Ronald Tolman, die tevens een bronzen beeld heeft vervaardigd voor de ingang van het hoofdkantoor. Er is een boekje gemaakt over de totstandkoming van dit beeld voor het personeel en een voorstudie (ets) is verspreid over alle Gasunie-locaties.
- participeerde in de expositie "Kunstwerk" van de Peter Stuyvesant Stichting
- uitbreiding van de kunstcollectie met voornamelijk grafiek.

Nederlandsche Middenstandsbank NV

sponsorde

- een tournee door Nederland van de St. Paul's Cathedral Choir
- Jazz Festival in Laren georganiseerd door de Junioren Kamer Groot Naerdinland.
- de "Noord-Zuid Trofee", de prijs voor een radio- of tv programma dat totstand kwam door een samenwerkingsverband tussen de BRT en een Nederlandse zendgemachtigde. De spon-

soring bestond naast een geldelijke bijdrage uit de organisatie en het beschikbaar stellen van accommodatie op het hoofdkantoor.

- een serie koffieconcerten in Kelbergen (Amsterdam Z.O).

Océ van der Grinten NV

participeerde in de tentoonstelling "Kunstwerk" van de Peter Stuyvesant Stichting.

Perscombinatie

de Volkskrant BV

sponsorde

- Filmfestival Rotterdam
- Nederlandse Filmdagen, Utrecht
- de Dagkrant van het Holland Festival
- de Van der Leeuw lezing, Groningen
- Nacht van de poëzie, Amsterdam
- co-sponsor Indigo, natuurlijk blauw

Trouw BV

sponsorde

- Festival Oude Muziek, Utrecht
- Festival Religieuze Muziek, Maastricht
- concerten en programmaboekjes in het kader van Musica '85.

NV Philips

werd hoofdsponsor van het muziektheater in Den Haag; de naam van de grote zaal werd naar de grondlegger van het concern vernoemd: de Dr. Anton Philipszaal.

Hotel Pulitzer

- organiseerde en sponsorde het Grand Piano Festival
- heeft een eigen galerie; koopt regelmatig werken aan t.b.v. de hotelcollectie die permanent in

publieke ruimten zijn tentoongesteld.

Rabobank Nederland

sponsorde

- in samenwerking met regionale symfonieorkesten 17 promconcerten en 8 educatieve concerten
- het Liszt-concours (dat zal plaatsvinden in 1986)
- De Stichting Nederlandse Bach-vereniging
- een vierjarig project in Friesland van 30 concerten van amateur koren en korpsen
- het Nationaal Jeugd Orkest met o.a. drie promconcerten onder auspiciën van de bank
- de uitgave van de brochure "het blaasorkest"
- het Rembrandt-huis te Amsterdam
- participeerde in de tentoonstelling "Kunstwerk" van de Peter Stuyvesant Stichting.

R.S. Stokvis & Zn. BV

sponsorde

- Expositie "Kunst in Kralingen", werken uit de Artoteek van Rijnmond
- grootbeeld videopresentatie van "Mieke Mom" van het RO-theater
- Expositie van de amateur fotoclub van de R.E.T.

Turmac Tobacco Company BV

- De Pall Mall Export Prijs - in de vorm van studiebeurs en plastiek - werd uitgereikt aan Karin Bloemen
- organiseerde de expositie "Kunstwerk" t.g.v. het 25 jarig jubileum van de Peter Stuyvesant Stichting in de fabriek in Zevenaar. Een selectie van twaalf bedrijfs-

collecties werd tentoongesteld, waaronder die van de Deelnemers: AMRO, BASF, Bouwfonds Nederlandse Gemeenten, Nederlandse Gasunie, Nederlandsche Middenstands Bank, Océ van der Grinten en Rabobank

- "Kunst over de drempel", een serie van vijf exposities langs de warenhuizen van de Bijenkorf met werken uit de Peter Stuyvesant collectie. Werken uit de grafiek collectie konden tevens worden aangeschaft.

Zwitserleven

sponsorde

- een door de Culturele Raad Noord-Holland en de Franse overheid georganiseerde uitwisseling van Nederlandse en Franse kunstenaars. Gedurende twee maanden waren de werken te zien in o.m. Bergen, Egmond en Caen (Fr.).

11-03-2020

Druk en Layout:
Grafisch Bedrijf Mekka, Amsterdam